

Open huis: een huis zonder drempels?

Lucas 19,1-10

Silo zet vandaag nog nadrukkelijk dan anders de deuren open. We willen niet verstopt zijn. We willen evonden worden. We willen ontdekt worden door mensen, die zoekend of toevallig binnen lopen. We willen dat de ingang van Silo uitnodigend is. Maar betekent dat ook, Silo als ze open huis wil zijn helemaal géén drempels heeft? Ofwel, zijn drempels altijd disfunctioneel in het geloofsgebeuren? Of hebben ze ook een andere functie? Zijn er wellicht verschillende soorten drempels? En liggen de drempels misschien op verschillende plekken, binnen of buiten?

Laten we het eens over de drempel hebben in het verhaal van Zacheüs (Lucas 19, 1-10). We hebben het zojuist gehoord. Zacheüs, een oppertollenaar, woonachtig in Jericho, hoort dat Jezus de stad doorkruist op weg naar Jeruzalem. Hij kan de menigte al horen, die nieuwsgierig op straat staat om Jezus te zien langskomen. Ook Zacheüs wil hem wel eens zien. Maar hij kan niet net als de anderen op straat gaan staan. Hij is te klein. Daarom rent hij de meute vooruit en klimt in een wilde vijgenboom. Die is erg handig voor kleine mensen, want hij kan wel tien meter hoog worden, maar heeft tegelijkertijd ook lage takken. Zo kan Zacheüs naar Jezus kijken, zonder dat iemand het merkt. Althans, dat had hij gedacht. Want Jezus stopt plotseling midden op de straat, kijkt omhoog en spreekt Zacheus openlijk aan: Zacheus, kom gauw uit die boom, want ik moet bij jou thuis de nacht doorbrengen! En dat doet Zacheus. Hij ontvangt Jezus met blijdschap. Maar de menigte vindt dat maar niks. Ze keurt de handelwijze van Jezus af. Gaat hij nou bij de kampioen van alle dieven logeren?! Zacheüs vertelt intussen spontaan, dat hij vanaf nu anders zal zijn. Hij is niet meer de afpersende meedogenloze tollenaar, die hij was. Hij zal de relatie met zijn medemensen herstellen. Jezus beaamt: de Mensenzoon komt naar wat verloren was, om het terug te vinden. En aan de vruchten herkent men de boom: hier is iemand teruggevonden.

Waar zit de grote drempel in dit verhaal? Op het eerste gezicht zit deze in Zacheüs. Het is zijn leven, wie hij geworden is, dat maakt dat hij geen deel kan hebben aan het gelovige leven, aan het verbond van God met zijn volk. Hij is een Israëliet, maar zal al lange tijd met een grote boog om de tempel heen hebben gelopen. Dat was vroeger. Toen hij werkelijk nog klein was en zijn naam nog eer aandeed (in Zacheüs zit het woord 'onschuldig'). Het leven heeft hem gehard. Succes is een keuze. Je moet voor jezelf gaan als je wilt overleven in deze arena, als je wilt winnen, als je rijk wilt zijn. Die innerlijke drempel begint los te wrikken en te rammelen als Zacheüs van Jezus hoort. Maar dit verhaal is geen bilateraal tje tussen Jezus en Zacheüs. Er is een belangrijke rol weggelegd voor ..... de menigte.

De menigte in dit verhaal functioneert als een cordon sanitair, een drempel in optima forma. Ze staat letterlijk en lijfelijk tussen deze man en Jezus in. Jezus komt voor ons, niet voor die man. Wat er ook gebeurt, we laten hem er niet tussen! De menigte staat voor alles wat Zacheus mensen heeft aangedaan. Ze is slachtoffer. Ze is beschadigd. Ze lijdt. Ze weet. Ze keurt af. Ze is boos. Ze is de spiegel waaraan Zacheus niet kan ontkomen, als hij zich zover naar buiten waagt, dat hij Jezus kan zien. Hij voelt, ziet en ruikt de menigte. En zo moet hij wel de diepte in, als hij nog iets anders wil in zijn leven: verbinding, vrede en geluk. Dat gaat niet zonder door de barrière van de menigte heen te gaan. Jezus neemt hem niet apart, buiten de menigte om. Hij moet uit de boom klimmen ten overstaan van de menigte. Hij moet ten overstaan van de menigte reageren op wat Jezus zegt. Hij moet ervaren dat de menigte vindt dat hij niet verdient wat hij krijgt. Jezus trekt hem uit zijn

schuilplaats en brengt hem terug in het huis van Israel, ten overstaan van de menigte. Het is juist in de dynamiek tussen het individu Zacheüs, Jezus en de menigte, dat de innerlijke verandering zich voltrekt en de vrucht van het gevonden zijn zichtbaar wordt. Want in de menigte, daar zijn degenen, die gaan ervaren dat Zacheüs teruggevonden is.

Het is maar zeer de vraag of Zacheüs, als hij in zijn grote rijke compound met hek was gebleven, en alleen via internet communiceerde met de buitenwereld, die innerlijke ommekeer had kunnen maken. Als hij de pijn, de woede en de angst op de gezichten van de menigte gemist had. En het feit, dat er zovél verhalen zijn, waarin mensen Jezus van Nazareth ontmoeten, waarin de menigte een rol speelt om te reageren, reageren soms, aan te moedigen of in te stemmen, waardoor de gebeurtenis reliëf krijgt, er uitgelegd en verklaard moet worden, of Jezus tot nog grotere daden wordt gedwongen, dat zegt ons iets voor het geloofsgemeente zijn vandaag.

De denkers van deze tijd, lees de achtergrond artikelen in de kranten maar na, maken zich grote zorgen over de digitalisering van ons samenleven. Het is mogelijk om dagelijks in al je materiële levensbehoeften te voorzien zonder één concreet mens tegen te komen. Het is ook mogelijk om al je gevoelens op allerlei internetfora en sociale media te uiten, soms op de meest vreselijke manier, zonder enig idee wat dat doet met andere mensen. Daar zit geen enkele rem meer op. En je ziet dan ook, dat in die digitale onpersoonlijke wereld pogingen gedaan worden om toch nog een soort van intimiteit te creëren.

Voorbeeld van de kaart van BAMIGO! Volledig geautomatiseerd, maar met de indruk alsof het intiem en persoonlijk is. Zelfs de geprinte postzegel een beetje scheef! Ondertekend met: Freek. Wie is Freek? Freek bestaat helemaal niet, hij kent Dirk Jan helemaal niet, en zal hem zeker niet laten weten of hij het leuk vindt wat Dirk Jan doet.

Moeten we de menigte in de Bijbelse verhalen nu zien als de hoeders van de moraal, het morele instituut? Stephan Sanders, dat is een columnist in Vrij Nederland, die momenteel in de belangstelling staat, omdat hij van overtuigd atheïst gelovig aan het worden is, zegt in een interview: 'de moraal, die bestaat ook zonder God.' En ik ben het met hem eens. Mensen weten heus wel wat goed en verkeerd is. Ook de grootste boeven in de gevangenis beamen de zin van de geboden in het leven. En de bekende Nederlanders, die in dagblad Trouw de 10 geboden becommentariëren, begrijpen die geboden heel goed, maar het zijn de gebeurtenissen in hun leven, die bepalen hoe zij met die geboden omgaan. Dus het gebod, daar zit het hem niet in. De menigte, kerk, of geloofsgemeenschap is er niet voor de moraal. Waar gaat het dan wel om?

Dat het leven met God ook altijd leven met mensen is, waarbij die mensen onze broodnodige spiegel zijn. Dat het leven met God niet langs de snelweg loopt, maar langs veel kronkelwegen met onduidelijke afslagen en kruispunten, waarop je soms de weg kwijt kunt raken, het zicht op wie je werkelijk bent kunt verliezen. En dan de menigte, de gemeenschap nodig hebben, om ons te steunen, te bevestigen of als drempel....., als barrière, waardoor we als individuele gelovige de diepte in moeten, in een boom moeten klimmen of iets anders wonderlijks doen, om terug gevonden te worden ten leven. Ook een open huis heeft zulke drempels nodig.

Maar altijd in dynamiek met wat er gebeurt tussen God en mensen. Als gelovig individu hebben we haar nodig in onze relatie met God. En Gods beweging naar ons is precies hetzelfde. Zijn komst naar de wereld in Jezus Christus, speelt zich af in het concrete leven met echte mensen. Er zijn altijd

omstanders als Jezus iets doet of zegt. De menigte heeft hem toegejuicht toen hij in de heilige stad Jeruzalem arriveerde. En ze riep: kruisig hem! toen hij door de autoriteiten was opgepakt. Te midden van de menigte is hij gestorven. En als de opgestane Allerhoogste heeft hij de menigte tot gemeente samen geroepen. Het kruis van Christus maakt, dat ik niet zwijgen kan en mag, als een boef tegen mij zegt: 'mensen interesseren mij niet. Als ik maar goed ben met God.' Dan moet ik toch zeggen dat 'goed zijn met God' niet los verkrijgbaar is van 'goed zijn met mensen'. Al gaat dat soms door de diepte, de barrière heen. Ook in een open huis. Amen.